

นโยบายการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย เพื่อการแข่งขันระดับโลก*

ชูชีพ เอื้อการณ์**

รองศาสตราจารย์ ดร.สมาน งามสนธิ,
รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญหนันตพงษ์, ดร.ปิยะวรรณ เลิศพานิช***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษานโยบายการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย 2) วิเคราะห์องค์ประกอบการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อการแข่งขันระดับโลก และ 3) ศึกษาแนวทางการกำหนดนโยบายการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อการแข่งขันระดับโลก ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย จำนวน 4,265 โรงงาน กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย จำนวน 600 โรงงาน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น การศึกษาแนวทางการกำหนดนโยบายการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อการแข่งขันระดับโลก ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพโดยการวิจัยเอกสารและการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 18 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบบันทึกเอกสาร 2) แบบสอบถามความคิดเห็น 3) แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหา ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์องค์ประกอบ

ผลการวิจัย พบว่า

1. นโยบายการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย ซึ่งประกอบไปด้วยทิศทางและเป้าหมายของนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนแม่บท ทั้งส่วนที่เป็นของรัฐบาล กระทรวงอุตสาหกรรม หน่วยงานภาครัฐที่อยู่ภายนอกสังกัดกระทรวงอุตสาหกรรมและ

* วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

** นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

*** อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

หน่วยงานเอกชน มีทิศทางและเป้าหมายสำคัญ คือ เป้าหมายทางด้านการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจโดยการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันและเป้าหมายทางสังคมและสิ่งแวดล้อม ส่วนระดับการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อการแข่งขันระดับโลกอยู่ในระดับปานกลาง

2. องค์ประกอบการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อการแข่งขันระดับโลก ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ 1) ประสิทธิภาพการผลิต 2) คุณภาพสินค้า 3) ข้อมูลการตลาด 4) แรงงาน 5) นโยบายระหว่างประเทศและกฎหมาย และ 6) ความสามารถในการแข่งขัน

3. แนวทางการกำหนดนโยบายการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อการแข่งขันระดับโลก คือการกำหนดนโยบายในแต่ละด้านตามองค์ประกอบการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อการแข่งขันระดับโลก ทั้ง 6 องค์ประกอบ ดังนี้คือ 1) ด้านประสิทธิภาพการผลิต คือ การพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอตลอดห่วงโซ่มูลค่าการเสริมสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการ การส่งเสริมและพัฒนาการใช้วัตถุดิบในประเทศ และการส่งเสริมการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 2) ด้านคุณภาพสินค้า คือ การพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม การสร้างนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ และการสร้างตราสินค้าสัญชาติไทย 3) ด้านข้อมูลการตลาด คือ การตลาดเชิงรุกและการพัฒนา การบริหารจัดการข้อมูล การมอบหมายหรือจัดให้มีหน่วยงานที่เป็นศูนย์กลางรับผิดชอบเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมสิ่งทอ 4) ด้านแรงงาน คือ การยกระดับทุนมนุษย์เชิงบูรณาการ การพัฒนาทักษะแรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอ และการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าว 5) ด้านนโยบายระหว่างประเทศและกฎหมาย คือ การพัฒนานโยบายระหว่างประเทศและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมสิ่งทอให้สอดคล้องและเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ และ 6) ด้านความสามารถในการแข่งขัน คือ การยกระดับปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญเพื่อสนับสนุนการสร้างสรรคและการแข่งขันในเวทีสากล การเตรียมความพร้อมสู่การเปิดเสรี และการสร้างโอกาสจากความร่วมมือในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

คำสำคัญ: นโยบาย/อุตสาหกรรมสิ่งทอ/การส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ

THE POLICIES ON THAI TEXTILE INDUSTRIAL PROMOTION AND DEVELOPMENT FOR GLOBAL COMPETITION

Choocheep Auekarn

ABSTRACT

The objectives of the research were to study 1.) the policies on Thai Textile Industrial Promotion and Development, 2) the analysis of the factors to promote and develop of Thai textile for global competition, 3) the mapping for the policies to promote and develop the Textile Industrial investment for global competition. Samplings were 600 industries from total numbers of 4265 textile industries as subjects were randomly classified by studying their plans for policies setting to promote and develop their Textile products highly qualified to compete with the world top industrial products. The research was completely investigated through qualitative research methodology by document research and interviews of 18 interviewees of policies on their Textile promotion and development for competition with worldwide textile industries through: 1) document recording forms 2) questionnaires and 3) quasi-structure interview forms. Data are analyzed by content analysis, percentage, frequencies, mean, standard deviation and factor analysis.

Findings were; 1) the policies on promotion development for global competition based on government public policy by Ministry of industry and private sector policies, and others to promote economic growth of the country through the utmost capacity for competition but on the purpose to conserve societies and development. The findings for the promotion and environment of Thai textile for global competition were at the moderate level.

2. The promotion and development of Thai textile industries for global competition were based on factors: 1) Productivity, 2) Product Quality, 3) Marketing Information, 4) Labor Intensive 5) International Policy and Law, 6) Competitiveness

3. The mapping for policies setting on promotion and development of Thai textile industrial business for the global competition was to allocate to each factor as follows: 1) Productivity in all aspects of production from the promotion to the strength of the industrial owner, the development for promotion local textile materials for production to reduce pollutants and to be friend to the environment; 2) Product Quality should be the value added one with new innovation from Thai brands; 3) Marketing Information -the data should be managed by the central office as a center for textile data ready for the rapid invasion of export promotion; 4) For Labor Intensive, there should be upgraded and integrated development for skilled labours in textile knowhow and there should be certified and managed by the office of the foreign labour force; 5) For International Policy and Law for textile should be synchronized along with national benefits in textile promotion development; and 6) For Competitiveness the promotion and development of Thai textile needed to be prepared for the competition globally, as well as free trade policies and mutual cooperation among AEC members for the prosperity of Thai textile.

Keywords: Policy / Textile Industry / Textile Industrial Promotion and Development

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

นโยบายสาธารณะเป็นแนวทางปฏิบัติหรือกิจกรรมต่างๆ ที่รัฐบาลของประเทศหนึ่งๆ กำหนดขึ้นมาด้วยความตั้งใจว่าจะกระทำเพื่อแก้ไขปัญหาของสาธารณชนและการพัฒนาประเทศ โดยมีแผนและโครงการรองรับเพื่อเป็นแนวทางขึ้นให้มีการปฏิบัติหรือการกระทำต่างๆ เกิดขึ้นตามมา เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ การพัฒนาประเทศในเรื่องใดไปไหนทิศทางใดจึงต้องมีการกำหนดเป็นนโยบายสาธารณะ และด้วยเหตุที่ภาคอุตสาหกรรมมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยสัดส่วนมูลค่าผลผลิตอุตสาหกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และมูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมต่อมูลค่าการส่งออกรวม มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เป็นภาคที่สำคัญในการสร้างรายได้ให้กับประเทศ จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดนโยบายและทิศทางการพัฒนาอุตสาหกรรมทั้งในภาพรวมและรายสาขาที่มีศักยภาพให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงไปตามบริบทของกระแสโลกซึ่งประกอบด้วยการสร้างคุณค่าด้วยนวัตกรรม องค์ความรู้และเทคโนโลยี รวมถึงปรับศักยภาพหลักของไทย ให้สอดคล้องกับความต้องการในระดับโลกเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมสิ่งทอเป็นอุตสาหกรรมสาขาที่มีศักยภาพและมีความสำคัญต่อประเทศไทยเป็นอย่างมากทั้งในด้านสังคมและเศรษฐกิจ ผลิตภัณฑ์จากอุตสาหกรรมสิ่งทอเป็นผลิตภัณฑ์ที่จำเป็นต่อการดำรงชีพของมนุษย์ในรูปของปัจจัยสี่ และเป็นอุตสาหกรรมที่มีการจ้างงานสูง มีบทบาทสำคัญต่อภาคเศรษฐกิจในการสร้างรายได้ในรูปเงินตราต่างประเทศจากการส่งออก ทำให้เกิดการกระจายรายได้และพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

ประเทศไทยต้องเผชิญกับสภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และมีความสลับซับซ้อนมากขึ้นกว่าในอดีตที่ผ่านมา อาทิ การเปลี่ยนแปลงชั่วคราวทางเศรษฐกิจของโลกที่ภูมิภาคเอเชียกำลังจะกลายเป็นตัวจักรสำคัญทางเศรษฐกิจ การรวมตัวของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในปี 2558 กระแสการตื่นตัวเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนส่งผลต่อการให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมและความรับผิดชอบต่อสังคม และผลักดันการพัฒนาอย่างยั่งยืน และการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันบนฐานเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ที่ให้ความสำคัญเชิงคุณค่ากับทรัพย์สินที่จับต้องไม่ได้ รวมทั้งบทบาทของเทคโนโลยีและนวัตกรรมได้สะท้อนให้เห็นถึงโอกาสทางตลาดที่มากขึ้นในอีกด้านหนึ่ง บริบทการแข่งขันที่นับวันจะทวีความรุนแรง รูปแบบการแข่งขันที่เปลี่ยนแปลงไป แนวโน้มตลาดและความต้องการของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

เร็ว รูปแบบหรือช่องทางใหม่ๆ ในการขายสินค้า/บริการและการเข้าถึงผู้บริโภค ปัจจัยเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อบริบทการแข่งขันของอุตสาหกรรมสิ่งทอในระดับโลก อุตสาหกรรมสิ่งทอไทยจึงจำเป็นต้องปรับตัวเตรียมพร้อมเพื่อให้สามารถแข่งขันและอยู่รอดอย่างยั่งยืนท่ามกลางสภาวะการแข่งขันที่เปลี่ยนไป

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาและแสวงหาคำตอบว่านโยบายการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยและระดับการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยในปัจจุบันเป็นอยู่อย่างไร องค์ประกอบของการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อการแข่งขันระดับโลกมีอะไรบ้าง และมีแนวทางใดที่จะนำมากำหนดนโยบายการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยให้สามารถแข่งขันในระดับโลกได้ ผู้วิจัยจึงเห็นว่า "นโยบายการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อการแข่งขันระดับโลก" เป็นเรื่องสำคัญที่สมควรได้รับการศึกษาวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

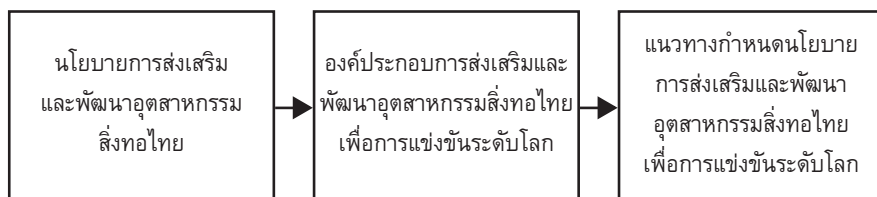
1. เพื่อศึกษานโยบายการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย
2. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อการแข่งขันระดับโลก
3. เพื่อศึกษาแนวทางการกำหนดนโยบายการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อการแข่งขันระดับโลก

แนวคิด ทฤษฎีและกรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับนโยบายการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อการแข่งขันระดับโลกที่สำคัญของนักวิชาการดังต่อไปนี้ มาบูรณาการเข้าด้วยกันประกอบด้วย ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศ (International Trade Theory) แนวคิดเรื่องปัจจัยแห่งความสำเร็จของอุตสาหกรรม (Critical Success Factor Analysis: CSF) ของดาเนียล (Daniel, 1961) ทฤษฎีความได้เปรียบทางการแข่งขันแห่งชาติ (Competitive Advantage of Nations) ของพอร์ทเทอร์ (Porter, 1998) แนวคิดของแอนเดอร์สัน (Anderson, 2010) ซาบาตี (Sabatier, 2007) สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม และแนวคิดการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ และนำแนวคิดองค์ประกอบ

การส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอของนักวิชาการดังกล่าวมาศึกษาและสังเคราะห์ตัวแปรเพื่อนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อการแข่งขันระดับโลก และนำไปเป็นแนวทางกำหนดนโยบายตามองค์ประกอบนั้น

จากการที่ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำสาระสำคัญของเรื่องต่างๆ มาสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งแสดงได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual framework)

ในภาพที่ 1 เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการสังเคราะห์วรรณกรรมของไทยและต่างประเทศ ประการแรก ที่เป็นแกนกลางของกรอบแนวคิดในการวิจัย คือ นโยบายการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยในปัจจุบัน และการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอที่ได้จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วสังเคราะห์ตัวแปรการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อการแข่งขันระดับโลกได้ 90 ตัวแปร นำมาศึกษาระดับการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อการแข่งขันระดับโลกในปัจจุบัน

ลำดับถัดมาในประการที่สอง เป็นการศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อการแข่งขันระดับโลก โดยศึกษาจากตัวแปรการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อการแข่งขันระดับโลก 90 ตัวแปร ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Factor analysis) เพื่อให้ได้องค์ประกอบการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อการแข่งขันระดับโลกที่สำคัญ เพื่อนำไปสู่การศึกษหาแนวทางการกำหนดนโยบายการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อการแข่งขันระดับโลก ตามองค์ประกอบแต่ละด้านที่ได้วิเคราะห์มา

สุดท้าย ประการที่สาม ผู้วิจัยต้องการศึกษาแนวทางการกำหนดนโยบายการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อการแข่งขันระดับโลก โดยศึกษาว่าแนวทางการกำหนดนโยบายตามองค์ประกอบแต่ละด้านควรทำอย่างไร ปัญหาอุปสรรคของการดำเนินการแต่ละด้านมีอะไรบ้าง และมีแนวทางแก้ไขอย่างไร

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed method) โดยใช้ทั้งวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) มีรายละเอียดดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยทั่วประเทศ จำนวน 4,265 โรงงาน (กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม, 2554) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ได้แก่ โรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย จำนวน 600 โรงงาน สำหรับขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ผู้วิจัยได้กำหนดตามแนวคิดของ ทาบัซนิค และฟิดเดล (Tabachnick and Fidell, 1996: 640) และคอมเรย์ และลี (Comrey and Lee) โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 600 ตัวอย่าง การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีสุ่มแบบหลายชั้น โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) จากนั้นสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling) จนครบตัวอย่างตามที่ต้องการ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ได้แก่ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนโยบายการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ ได้แก่ ผู้ประกอบการ ผู้เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายภาครัฐ และผู้เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายภาคเอกชน จำนวน 18 คน ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling)

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรพื้นฐาน คือ ลักษณะทั่วไปของโรงงาน ได้แก่ สถานที่ตั้ง ประเภทของอุตสาหกรรม การจดทะเบียนนิติบุคคล และการได้รับการส่งเสริมการลงทุน
2. ตัวแปรที่ศึกษา คือ การส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อการแข่งขันระดับโลก ซึ่งบูรณาการแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับนโยบายการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย ได้ตัวแปร จำนวน 90 ตัวแปร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบบันทึกเอกสาร (Document Recording Forms) ใช้ในการศึกษา นโยบายการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย
2. แบบสอบถาม (Questionnaires) ใช้ในการศึกษาระดับการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย และการวิเคราะห์องค์ประกอบการส่งเสริมและพัฒนา อุตสาหกรรมสิ่งทอไทย
3. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Quasi-Structure Interview Forms) ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เพื่อศึกษาแนวทางการกำหนดนโยบายการ ส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อการแข่งขันระดับโลก

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. การสร้างกรอบแนวคิดการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย เพื่อการแข่งขันระดับโลกในเบื้องต้น ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)
2. การวิเคราะห์ระดับการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อการ แข่งขันระดับโลก จากแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ใช้สถิติค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยเกณฑ์การแปลความ หมายของข้อมูล กำหนดเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best, 1981)
3. การวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Factor Analysis) โดยการวิเคราะห์แบบ องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) ด้วยวิธีสกัดปัจจัย (Principal Component Analysis : PCA) เพื่อให้ได้ตัวแปรที่สำคัญซึ่งถือเกณฑ์การเลือกตัวแปร ที่เข้าอยู่ในองค์ประกอบตัวใดตัวหนึ่งโดยพิจารณาจากค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalue) เท่ากับ 2 และถือเอาค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor loading) ของตัว แปรแต่ละตัวองค์ประกอบนั้นมีค่าตั้งแต่ 0.3 ขึ้นไปที่บรรยายด้วยตัวแปรตั้งแต่ 3 ตัวแปร ขึ้นไป ตามวิธีของไกเซอร์ (Kaiser, 1983: 411)
4. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. นโยบายการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย ซึ่งประกอบไปด้วย ทิศทางและเป้าหมายของนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนแม่บท ทั้งส่วนที่เป็นของรัฐบาล

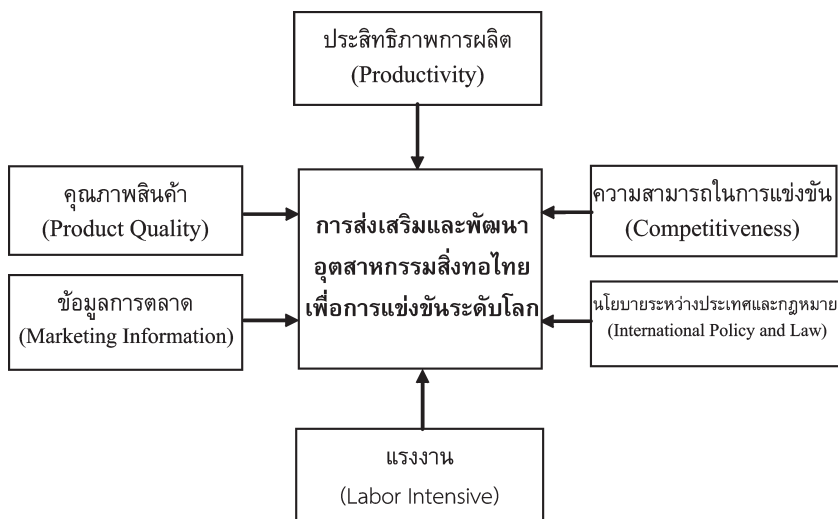
กระทรวงอุตสาหกรรม หน่วยงานภาครัฐที่อยู่ภายนอกสังกัดกระทรวงอุตสาหกรรมและหน่วยงานเอกชน ได้แก่ 1) รัฐธรรมนูญ 2) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 3) นโยบายคณะรัฐมนตรี 4) แผนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 5) ยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ 6) แผนแม่บทการพัฒนาประสิทธิภาพและผลิตภาพของภาคอุตสาหกรรม 7) แผนแม่บทโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญา 8) แผนแม่บทการพัฒนาอุตสาหกรรมไทย และ 9) แผนแม่บทการพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทย มีทิศทางและเป้าหมายสำคัญ คือ เป้าหมายทางด้านการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันและเป้าหมายทางสังคมและสิ่งแวดล้อม ส่วนระดับการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อการแข่งขันระดับโลกอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเพื่อสกัดตัวแปรให้เหลือตัวแปรประกอบที่สำคัญ โดยดำเนินการวิเคราะห์จากเมตริกซ์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และสกัดองค์ประกอบด้วยวิธีเน้นองค์ประกอบหลักและทำการหมุนแกนองค์ประกอบหลักแบบตั้งฉาก (Orthogonal Rotation) ด้วยวิธีวารีแมกซ์ (Varimax Rotation) ได้ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบดังที่แสดงไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนองค์ประกอบและค่าไอเกน

องค์ประกอบ	ค่าไอเกน	ร้อยละของ ความแปรปรวน	ร้อยละของ ความแปรปรวนสะสม
1	38.259	47.824	47.824
2	3.017	3.771	51.595
3	2.153	2.691	54.286
4	1.875	2.344	56.629
5	1.699	2.124	58.753
6	1.600	2.000	60.753
7	1.329	1.661	62.414
8	1.251	1.564	63.978
9	1.155	1.444	65.422
10	1.021	1.277	66.698
11	1.006	1.258	67.956

เมื่อพิจารณาค่าไอเกน (Eigenvalue) ซึ่งเป็นผลรวมกำลังสองของสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบที่มีค่ามากกว่า 1 มี 11 องค์ประกอบ โดยทั้ง 11 องค์ประกอบสามารถอธิบายความแปรปรวนสะสมได้ร้อยละ 67.956 ของความแปรปรวนทั้งหมด ผู้วิจัยวิเคราะห์หาจำนวนองค์ประกอบ โดยวิเคราะห์จากเมตริกซ์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และสกัดองค์ประกอบด้วยวิธีเน้นองค์ประกอบหลักและทำการหมุนแกนองค์ประกอบหลักแบบตั้งฉากด้วยวิธีวาร์แมกซ์เพื่อให้ตัวแปรสัมพันธ์กับองค์ประกอบในลักษณะที่ชัดเจนขึ้น ผู้วิจัยได้คัดเลือกองค์ประกอบที่มีค่าไอเกนมากกว่า 2 ขึ้นไป การพิจารณาน้ำหนักองค์ประกอบว่าตัวแปรแต่ละตัวควรอยู่ในองค์ประกอบใด ใช้เกณฑ์การพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบตามเกณฑ์ คือ เลือกตัวแปรที่มีน้ำหนักองค์ประกอบที่มีค่ามากกว่า .30 แล้วจึงพิจารณาเป็นองค์ประกอบจะเลือกตัวแปรที่มีน้ำหนักองค์ประกอบสูงที่สุดบนองค์ประกอบนั้น ถ้าตัวแปรใดที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบใกล้เคียงกันหลายค่ามากกว่า 1 องค์ประกอบ จะพิจารณาค่าองค์ประกอบสูงสุดที่สูงกว่าองค์ประกอบอื่นตั้งแต่ 0.1 ขึ้นไป แต่ถ้าความแตกต่างขององค์ประกอบไม่ถึง 0.1 จะถือว่าเป็นตัวแปรที่ซับซ้อน ไม่พิจารณาเป็นตัวแปรในองค์ประกอบใดเลย และตั้งชื่อองค์ประกอบที่วิเคราะห์ได้ชัดเจนได้จำนวนองค์ประกอบที่ชัดเจน 6 องค์ประกอบ ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 องค์ประกอบการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย
เพื่อการแข่งขันระดับโลก

3. แนวทางการกำหนดนโยบายการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อการแข่งขันระดับโลก คือ การกำหนดนโยบายในแต่ละด้านตามองค์ประกอบการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อการแข่งขันระดับโลก ทั้ง 6 องค์ประกอบดังนี้คือ

1) ด้านประสิทธิภาพการผลิต คือ การพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอตลอดห่วงโซ่มูลค่า การเสริมสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการ การส่งเสริมและพัฒนาการใช้วัตถุดิบในประเทศ และการส่งเสริมการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

2) ด้านคุณภาพสินค้า คือ การพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม การสร้างนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ และการสร้างตราสินค้าสัญชาติไทย

3) ด้านข้อมูลการตลาด คือ การตลาดเชิงรุกและการพัฒนา การบริหารจัดการข้อมูล การจัดให้มีหน่วยงานที่เป็นศูนย์กลางรับผิดชอบเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมสิ่งทอ

4) ด้านแรงงาน คือ การยกระดับทุนมนุษย์เชิงบูรณาการ การพัฒนาทักษะแรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอและการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าว

5) ด้านนโยบายระหว่างประเทศและกฎหมาย คือ การพัฒนานโยบายระหว่างประเทศและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมสิ่งทอให้สอดคล้องและเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ

6) ด้านความสามารถในการแข่งขัน คือ การยกระดับปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญเพื่อสนับสนุนการสร้างสรรค์และการแข่งขันในเวทีสากล การเตรียมความพร้อมสู่การเปิดเสรี และการสร้างโอกาสจากความร่วมมือในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

การอภิปรายผล

ผลการวิจัยมีข้อค้นพบที่เป็นประเด็นและสาระสำคัญเชิงวิชาการที่นำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ระดับการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อการแข่งขันระดับโลก โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง (2.86) กรณีนี้อธิบายได้ว่า ในความเป็นจริงหรือโลกแห่งการปฏิบัติ มีประเด็นปัญหาสาธารณะ (Public Issue) จำนวนมากที่รัฐบาลให้ความสนใจถึงขั้นที่นำประเด็นเข้าสู่วาระทางนโยบาย (Agenda-Setting) หรือกระทั่งมีการตัดสินใจทางนโยบาย (Policy Decision-Making) ออกมาเป็น

รูปธรรม ในรูปของนโยบายสาธารณะ แต่จะพบว่าสิ่งเหล่านี้จำนวนมากยังคงเป็นเพียงรูปธรรมที่เป็นเพียงตัวหนังสือในกระดาษ การนำไปปฏิบัติหรือปรับใช้จริงยังคงเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลให้การดำเนินนโยบายไม่เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดีหรือตามที่คาดหวังไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สำหรับประเทศกำลังพัฒนาอย่างประเทศไทยอันถือได้ว่ามีระบบราชการที่ซับซ้อนมากที่สุดที่หนึ่งในโลก ซึ่งมาจากหลายปัจจัย อาทิ การจัดโครงสร้างการบริหารงานส่วนต่างๆ ที่แบ่งออกเป็นส่วนกลาง ภูมิภาคและท้องถิ่นที่เชื่อมโยงถึงการทับซ้อนกันของอำนาจหน้าที่แต่ละหน่วยงานภายใต้พื้นที่เดียวกัน และแนวคิดหรือประเพณีแบบไทยๆ ประกอบกับภายใต้สภาพการณ์ที่บริบทและเงื่อนไขทางการบริหารปกครองได้มีการปรับเปลี่ยนไปสู่สภาพการณ์ที่มีความสลับ ซับซ้อนมากขึ้นนอกเหนือจากประเด็นปัญหาในเชิงโครงสร้างอันสะท้อนบริบทรอบตัวทางการเมืองและการบริหารของไทยอันมีตัวแสดงหน้าใหม่นอกเหนือจากภาครัฐมาปฏิสัมพันธ์ในพื้นที่หรือกระบวนการนโยบายหนึ่งๆ อีกเป็นจำนวนมาก (วสันต์ เหลืองประภัสร์, 2553) ได้ก่อให้เกิดสภาพของการกระจัดกระจายทางการบริหารหรือที่ อเนก เหล่าธรรมทัศน์ (2543) เรียกว่า การรวมศูนย์อำนาจแบบกระจัดกระจาย (fragmented centralization) ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ย่อมขึ้นอยู่กับหน่วยงานที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติว่ามีความสามารถในการดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของนโยบายนั้นได้มากน้อยเพียงใด ดังนั้น ปัญหาทางด้านสมรรถนะจึงเป็นปัญหาหลักของการนำนโยบายไปปฏิบัติซึ่งอาจโยงถึงปัจจัยที่ต้องคำนึง ได้แก่ บุคลากร เงินทุน รวมถึงวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้หรือเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย ปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติของประเทศไทยในด้านสมรรถภาพของหน่วยงานภาครัฐมีประเด็นปัญหาที่สำคัญคือการขาดการประสานงานและการประสานความคิดของหน่วยงานนอกที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ เพราะหน่วยงานราชการมักจะหวงแผนนโยบายหรือโครงการในส่วนที่ตนรับผิดชอบไม่ยอมให้หน่วยราชการอื่นมาช่วงชิง อีกทั้งพยายามจะขยายขอบเขตแห่งภารกิจหรืออาณาจักรของตนให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น ตามโอกาสและสถานการณ์ที่อำนวยให้ ระบบราชการมีแนวโน้มที่จะเลือกนโยบายของรัฐไปปฏิบัติเฉพาะนโยบายที่เป็นประโยชน์แก่ตนเอง (วรเดช จันทรศร, 2540) อีกทั้งข้าราชการฝ่ายการเมืองโดยเฉพาะผู้ที่มาจากพรรคการเมืองที่เป็นฝ่ายรัฐบาลจะกำหนดกรอบความสำเร็จของนโยบายรัฐบาลให้ข้าราชการฝ่ายประจำดำเนินงานโดยเร่งด่วน ดังนั้น นโยบายใดที่ได้รับความนิยม ชอบ ดูแล เอาใจใส่จากฝ่ายการเมือง

หน่วยราชการต่างๆ จะให้ความสนใจ เอาใจใส่เป็นพิเศษ ในทางตรงข้ามหากนโยบายใดไม่ได้รับความสนใจจากฝ่ายการเมืองก็จะทำให้ไม่ได้รับการเอาใจใส่ในการกำกับดูแลจากหน่วยงานราชการเท่าที่ควร กรณีของนโยบายการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยก็เช่นกันที่มีหน่วยงานมากมายหลายหน่วยทั้งที่เข้ามาเกี่ยวข้องทั้งในการกำหนดนโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติ ในขั้นตอนของการกำหนดนโยบายแม้จะมีความพยายามที่จะกระทำโดยการประสานร่วมมือ ทั้งภาครัฐและเอกชนแล้วก็ตาม แต่นโยบายก็ยังไม่ประสานสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน บางเรื่องซ้ำซ้อนกัน และขาดหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนนโยบาย

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อการแข่งขันระดับโลก พบว่า การส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อการแข่งขันระดับโลก ประกอบด้วยองค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 ประสิทธิภาพการผลิต (Productivity) องค์ประกอบที่ 2 คุณภาพสินค้า (Product Quality) องค์ประกอบที่ 3 ข้อมูลการตลาด (Marketing Information) องค์ประกอบที่ 4 แรงงาน (Labor Intensive) องค์ประกอบที่ 5 นโยบายระหว่างประเทศและกฎหมาย (International Policy and Law) และองค์ประกอบที่ 6 ความสามารถในการแข่งขัน (Competitiveness) องค์ประกอบทั้ง 6 ประการดังกล่าวล้วนเป็นแนวทางการการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย ที่เอื้อให้เกิดประโยชน์ต่อการแข่งขันระดับโลก และที่สำคัญผลการวิจัยที่ได้้องค์ประกอบการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อการแข่งขันระดับโลกทั้ง 6 องค์ประกอบ ได้แสดงถึงลักษณะความสัมพันธ์ของการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยอย่างครบถ้วนตามหลักการและแนวคิด องค์ประกอบการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อการแข่งขันระดับโลก

จากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor analysis) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบ การส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อการแข่งขันระดับโลก เป็นรายองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบที่ 1 ด้านประสิทธิภาพการผลิต (Productivity) เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อการแข่งขันระดับโลก เป็นอันดับ 1 ประกอบด้วยตัวแปร 16 ตัว การปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตเป็นแนวความคิดที่แพร่หลายและมีการนำมาปรับใช้กับการพัฒนาอุตสาหกรรมมาอย่างยาวนานนับตั้งแต่ยุคแรกของการพัฒนาอุตสาหกรรมในกลุ่มประเทศยุโรป ซึ่งเน้นแนวทางการผลิตที่ทำให้ได้ผลผลิตมากที่สุดด้วยปริมาณวัตถุดิบในการผลิตน้อยที่สุด

และยังเป็นแนวทางการพัฒนาการผลิตที่มุ่งเน้นผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้ประกอบการมีแรงจูงใจในการพัฒนาการผลิต และตัวผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพดีขึ้น สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค นำไปสู่การใช้ทรัพยากรในการผลิตที่คุ้มค่าต่อไป แม้ว่าปัจจุบันพฤติกรรมของผู้บริโภคจะมีความเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เป็นปัจจัยเหตุหลัก แต่ในมุมมองของผู้ประกอบการเองก็ยังมองความสามารถในการทำกำไรเป็นตัวขับเคลื่อนหลักที่ทำให้อุตสาหกรรมนั้นๆ สามารถคงสภาพการผลิตต่อไปได้ท่ามกลางการแข่งขันที่รุนแรงมากขึ้นในปัจจุบัน

ข้อค้นพบจากการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าประสิทธิภาพการผลิตยังเป็นเรื่องสำคัญของการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอเพื่อการแข่งขันระดับโลกที่ยังคงต้องกำหนดไว้ในนโยบาย จะเห็นได้จากนโยบายของรัฐบาลยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ก็กล่าวถึงนโยบายการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ ในส่วนของภาคอุตสาหกรรมไว้ในข้อ 1 ว่า "ยกระดับความสามารถในการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรมในประเทศด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ ลดต้นทุนของผู้ประกอบการ และยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล ตลอดจนส่งเสริมให้มีการสร้างตราสินค้าไทย" (คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี, 2554) ข้อค้นพบนี้เป็นไปตามทฤษฎีของพอทเตอร์ ที่กล่าวว่า ยุทธศาสตร์การแข่งขันคือการแสวงหาดำเนินการแข่งขันที่ได้เปรียบในวงการอุตสาหกรรม ยุทธศาสตร์การแข่งขันมีเป้าหมายที่จะจัดตั้งตำแหน่งที่ตั้งที่ได้กำไรที่ยั่งยืนเพื่อสู้กับกำลังของคู่แข่งที่ต้องแข่งขันกันในวงการอุตสาหกรรม (Porter, 1998) และสอดคล้องกับ อาชนัน เกะไพบูรณ์ และพิสุทธิ กุลธนวิทย์ (2554) ศึกษาเรื่อง การปรับตัวของอุตสาหกรรมเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มไทยในยุคการค้าโลกเสรี จากผลการศึกษาศามารถสรุปองค์ประกอบการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อการแข่งขันระดับโลกประการสำคัญคือการยกระดับการผลิต สอดคล้องกับ สินอัสพร กำแพงทอง (2547) ศึกษาเรื่อง มาตรการและความต้องการในการปรับตัวของอุตสาหกรรมเครื่อง นุ่งห่มไทยเพื่อเตรียมความพร้อมกรณีเปิดตลาดเสรีสิ่งทอ ปี 2548 ตามทัศนคติของผู้ประกอบการ ซึ่งผลการศึกษาพบว่า งานขั้นแรกในการเตรียมความพร้อมสำหรับการปรับตัวของกิจการประการหนึ่งคือมาตรการในการปรับตัวด้านการผลิตคือการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และในส่วนของเครื่องจักร ได้แก่การปรับปรุงเทคโนโลยีให้ทันสมัยโดยผลิตตามขนาดการผลิตที่มีประสิทธิภาพ (Economy of Scale) เพื่อลดต้นทุนการผลิต นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ สถาบันพัฒนา

อุตสาหกรรมสิ่งทอ (2546) ศิริพร บุญสิน (2542) ศึกษาผลกระทบของข้อตกลงรอบอุรุกวัยที่มีต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอไทย กรณีการยกเลิกโควตาส่งทอภายใต้ข้อตกลง MFA ของสหรัฐ อเมริกาและสหภาพยุโรปที่มีต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอไทยในด้านต่างๆ เช่น การผลิต การจ้างงาน การลงทุน และการส่งออก ผลการศึกษาสามารถสรุปองค์ประกอบ การส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อการแข่งขันระดับโลกได้ว่า องค์ประกอบสำคัญมากที่สุดด้านหนึ่งคือการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิต

องค์ประกอบที่ 2 ด้านคุณภาพสินค้า (Product Quality) เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อการแข่งขันระดับโลกเป็นอันดับ 2 ประกอบด้วยตัวแปร 11 ตัว ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับ สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ (2554) ที่ได้ศึกษาเพื่อจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทย พ.ศ. 2555-2559 สรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อความได้เปรียบในการแข่งขันของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยได้ดังต่อไปนี้ (1) การปรับเปลี่ยนทางการผลิตให้มีความยืดหยุ่น (Economy of Flexibility) และให้ความสำคัญกับสิ่งที่จับต้องไม่ได้ (Intangible benefits) (2) การใช้เทคโนโลยีนวัตกรรม (Innovation) (3) การจัดการและความคิดสร้างสรรค์ (Managerial & Creative Skills) (4) การปรับเปลี่ยนบทบาทจากผู้ผลิต (Producer) เป็นผู้สร้างสรรค์ (Creator) สอดคล้องกับสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (2553) ที่ได้จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาทิศทางการพัฒนาอุตสาหกรรมไทยไปสู่ระดับโลก เสนอต่อสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม จากผลการศึกษาสามารถสรุปองค์ประกอบส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อการแข่งขันระดับโลก ประการหนึ่งคือการสร้างมูลค่าเพิ่มในสินค้า และยังสอดคล้องกับ สมิตรา วิวัฒน์นิมิต (2547) ศึกษาเรื่อง การศึกษาศักยภาพในการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย ผลการศึกษาพบว่า การปรับปรุงและพัฒนาเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันสมควรให้ความสนใจกับเรื่องการเพิ่มมูลค่าสินค้าด้วย ทิพพา เพิ่มลาภ (2545) ศึกษาความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย ผลการศึกษารวบรวมองค์ประกอบส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อการแข่งขันระดับโลกได้ ประการหนึ่งคือคุณภาพสินค้าดีตรงตามความต้องการของผู้บริโภค

องค์ประกอบที่ 3 ด้านข้อมูลการตลาด (Marketing Information) เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อการแข่งขันระดับโลกเป็นอันดับ 3 ประกอบด้วยตัวแปร 11 ตัว ข้อค้นพบนี้สอดคล้อง

กับ สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ (2546) ที่ได้จัดทำรายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์ โครงการจัดทำแผนแม่บทอุตสาหกรรมรายสาขา (สาขาส่งทอและเครื่องนุ่งห่ม) และวิเคราะห์ปัญหาของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย จากผลการวิเคราะห์ทำให้สามารถสรุปองค์ประกอบการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อการแข่งขันระดับโลกได้ ประการหนึ่งคือด้านการตลาดและด้านข้อมูลข่าวสาร

องค์ประกอบที่ 4 ด้านแรงงาน (Labor Intensive) เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อการแข่งขันระดับโลก เป็นอันดับ 4 ประกอบด้วยตัวแปร 10 ตัว ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับ สินอัปสร กำแพงทอง (2547) และสอดคล้องกับสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (2553) ที่ศึกษาพบว่าองค์ประกอบการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ด้านแรงงาน

องค์ประกอบที่ 5 ด้านนโยบายระหว่างประเทศและกฎหมาย (International Policy and Law) เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อการแข่งขันระดับโลก เป็นอันดับ 5 ประกอบด้วยตัวแปร 11 ตัว ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับ ดาเนียล (Daniel, 1961) ใช้ปัจจัยแห่งความสำเร็จของอุตสาหกรรม (Critical Success Factor Analysis: CSF) ซึ่งเป็นเสมือนเครื่องมือหรือวิธีการในการแยกแยะ และวิเคราะห์ปัจจัยสำคัญที่จะเร่งดำเนินการให้ดีที่สุด เพื่อการบรรลุเป้าหมายการประกอบการที่เหนือกว่าในกลุ่มอุตสาหกรรมนั้น ๆ ซึ่งปัจจัยแห่งความสำเร็จ (CSF) ของอุตสาหกรรมนี้ ส่วนประกอบที่สำคัญคือกฎ ระเบียบ ที่เอื้อต่ออุตสาหกรรม นโยบายการติดตามผลการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ของภาครัฐ และโครงสร้างภาษี

องค์ประกอบที่ 6 ด้านความสามารถในการแข่งขัน (Competitiveness) เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญ เป็นอันดับ 6 ประกอบด้วยตัวแปร 9 ตัว ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับข้อค้นพบนี้สอดคล้องและเป็นไปตามทฤษฎีความได้เปรียบทางการแข่งขันแห่งชาติ (Competitive Advantage of Nations) ของพอร์ทเตอร์ (Porter, 1998)

ข้อเสนอแนะ

จากข้อค้นพบของการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ ในข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไปดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. การกำหนดนโยบายการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อการแข่งขันระดับโลก ควรกำหนดตามแนวทางที่ได้จากข้อค้นพบของงานวิจัยนี้คือกำหนดนโยบายด้านประสิทธิภาพการผลิต (Productivity) ด้านคุณภาพสินค้า (Product Quality) ด้านข้อมูลการตลาด (Marketing Information) ด้านแรงงาน (Labor Intensive) ด้านนโยบายระหว่างประเทศและกฎหมาย (International Policy and Law) และด้านความสามารถในการแข่งขัน (Competitiveness)

2. การกำหนดนโยบายการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อการแข่งขันระดับโลก ควรให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์ทิศทางการกำหนดนโยบายสิ่งทอของประเทศต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางกำหนดนโยบายสิ่งทอของประเทศไทยที่ชัดเจน และได้เปรียบในเชิงการแข่งขัน เช่น หลังเปิดเสรีภายใต้กรอบการค้าและข้อตกลงระหว่างอาเซียน (AEC) ไทยที่เคยใช้ต้นทุนราคาเป็นข้อได้เปรียบในการแข่งขันมาอย่างยาวนาน จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนโดยมุ่งส่งเสริมให้ภาคเอกชนผลิตสินค้าที่มีความแตกต่างหลากหลาย สินค้าที่สร้างมูลค่าเพิ่ม สินค้าที่อาศัย Innovation รวมถึงเปลี่ยนจากการเป็นผู้รับจ้างผลิต มาเป็นการสร้างตราสินค้าสัญชาติไทย (Thailand Brand)

3. ในระยะสั้น ก่อนที่จะก้าวข้ามการแข่งขันด้วยต้นทุนราคาที่ต่ำ รัฐบาลยังจำเป็นต้องกำหนดนโยบายด้านเศรษฐกิจและเข้ามาดูแลเรื่องค่าเงินบาทให้มีเสถียรภาพไม่ให้แข็งค่าและผันผวนมากเกินไป ด้วยการประกันความเสี่ยงจากความผันผวนของค่าเงินบาท พร้อมทั้งส่งเสริมการบริหารสต็อกสินค้า วัตถุดิบ รวมถึงสิทธิประโยชน์ด้านภาษี

4. ส่งเสริมและพัฒนาการใช้วัตถุดิบในประเทศ เพื่อลดต้นทุนการนำเข้าวัตถุดิบ (ฝ้าย/ไหม) ด้วยการส่งเสริมการปลูกฝ้าย ไหม เพื่อป้อนโรงงานอุตสาหกรรม อันเป็นการลดการพึ่งพาวัตถุดิบจากต่างประเทศ ก่อให้เกิดการสร้างงานสร้างอาชีพพร้อมและยังเป็นการส่งเสริมและพัฒนาภาคการเกษตรของประเทศอีกทางหนึ่งด้วย

5. ในด้านการตลาด รัฐบาลต้องมุ่งส่งเสริมและผลักดันการทำตลาดเชิงรุกมุ่งเน้นความแตกต่างหลากหลาย โดยให้ความสำคัญกับผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น ผ้าไหมที่ผ่านการส่งเสริมจากโครงการศูนย์ศิลปาชีพให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล ทั้งนี้เพื่อยกระดับอุตสาหกรรมสิ่งทอของไทย อันเกิดจากการใช้ทักษะฝีมือแรงงาน สู่การเพิ่มมูลค่าจากการใช้ความคิดสร้างสรรค์ที่ผสมผสานระหว่าง(ศาสตร์และศิลปะ) เทคโนโลยี

การออกแบบ และวัฒนธรรมประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของท้องถิ่นไทย

6. รัฐบาลควรจัดตั้ง "นิคมอุตสาหกรรมสิ่งทอ" เพื่อให้เป็น Hub สิ่งทอของประเทศ โดยตั้งอยู่แนวรอยต่อตะเข็บชายแดนไทยติดประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานและส่งเสริมให้มีการลดต้นทุนการผลิต ก่อให้เกิดการพึ่งพาอาศัยเทคโนโลยี เพื่อสร้างความแข็งแกร่งให้กับอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยร่วมกัน

7. รัฐบาลควรมอบหมายอำนาจ หน้าที่ ความรับผิดชอบ รวมทั้งงบประมาณให้สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอเป็นองค์กรกลางที่จะประสานการกำหนดนโยบาย บริหาร และติดตามผลการปฏิบัติตามนโยบายและแผนงาน รวมทั้งการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงในรายละเอียดของแผนงานดังกล่าว เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาประสิทธิภาพของนโยบายการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย ในเชิงปริมาณ เพื่อนำข้อค้นพบมาพัฒนาปรับปรุงเป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบายการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย

2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อการแข่งขันระดับโลกในเชิงปริมาณ

3. ควรมีการศึกษากระบวนการกำหนดนโยบายการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อการแข่งขันระดับโลก โดยการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายตั้งแต่เริ่มต้น

4. ควรมีการศึกษาวิธีการนำนโยบายการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อการแข่งขันระดับโลก ไปใช้ประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยอย่างเป็นรูปธรรมว่าจะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในด้านใด และจะดำเนินการอย่างไร

5. จากข้อค้นพบของการวิจัยที่พบว่า รูปแบบองค์ประกอบการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อการแข่งขันระดับโลกที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) สามารถอธิบายการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อการแข่งขันระดับโลกได้เป็นอย่างดี รูปแบบองค์ประกอบการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย และตัวชี้วัดเหล่านี้จึงสามารถนำไปใช้ในการศึกษาและวัดระดับการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมประเภทอื่นๆ ได้ต่อไป

บรรณานุกรม

เอกสารอ้างอิง

- คณะรัฐมนตรี. 2554. คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา
- ทิพพา เพิ่มลาภ. 2545. ความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศิริพร บุญสิน. 2542. ผลกระทบของข้อตกลงรอบอุรุกวัยที่มีต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอไทย กรณีการยกเลิกโควตาส่งทอภายใต้ข้อตกลง MFA ของสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรป. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ. 2546. รายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์ โครงการจัดทำแผนแม่บทอุตสาหกรรมรายสาขา (สาขาส่งทอและเครื่องนุ่งห่ม). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม.
- สินอัปสร กำแพงทอง. 2547. มาตรการและความต้องการในการปรับตัวของอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มไทยเพื่อเตรียมความพร้อมกรณีเปิดตลาดเสรีสิ่งทอ ปี 2548 ตามทัศนคติของผู้ประกอบการ. กรุงเทพมหานคร: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- สุมิตรา วิวัฒน์นิมิต. 2547. การศึกษาศักยภาพในการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) กระทรวงอุตสาหกรรม. 2554. โครงการจัดทำและติดตามประเมินผลแผนการพัฒนาอุตสาหกรรม. กรุงเทพมหานคร: สำนักงาน เศรษฐกิจอุตสาหกรรม.
- อเนก เหล่าธรรมทัศน์. 2554. เหตุอยู่ที่ท้องถิ่น: ปัญหาการเมืองการปกครองที่ระดับชาติอันสืบเนื่องจากการปกครองท้องถิ่นที่ไม่เพียงพอ. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษาและพัฒนาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- อาชนัน เกาะไพบูรณ์ และพิสุทธิ์ กุลธนวิทย์. 2554. รายงานการศึกษาเรื่องการปรับตัว ของอุตสาหกรรมเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มไทยในยุคการค้าโลกเสรี. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ.

- Anderson, James E. 2010. **Public Policy-Making**. Great Britain : Thomas Nelson and Sons Ltd.
- Best, John W. 1981. **Research in Education**. New Jersey : Prentice Hall, Inc.
- Comrey, A. L. & Lee, H. B. (1992). **A first course in factor analysis**. Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- Daniel, D. 1961. 'Management information crisis', **Harvard Business Review**, September-October, pp.111-121.
- Kaiser, H.F. 1974. An index of factorial simplicity. **Psychometrika**, 39, 31-36.
- Porter, M.E. 1998. The Competitive Advantage of Nations. **The Macmillan Press**, London.
- Sabatier, Paul. 2007. **Theory of the Policy Process**. 2nd Edition, Westview Press.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. 1996. **Using multivariate statistics** (3rd ed.). New York: Harper Collins.